

Сыбайлас жемқорлық туралы хабарлама

Сыбайлас жемқорлық туралы хабарлау - сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы хабарлаған азаматтарды ынталандыратын сыбайлас жемқорлыққа қарсы негізгі шара.

Сыбайлас жемқорлық туралы хабарлау сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды дер кезінде анықтауға және оларға әсер етуге мүмкіндік беретін азаматтардың елдің қоғамдық өміріне қатысуының және мемлекеттік органдардың қызметін қоғамдық бақылау нысаны.

Қандай мәселелерді шешеді?

- сыбайлас жемқорлықты анықтауды және әшкерелеуді
- жауапкершіліктің бұлтартпастығы
- азаматтық қоғамды қалыптастыру
- сыбайлас жемқорлықтың алдын алу
- тұтастыққа тәрбиелеу

Неге маңызды?

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы негізгі шара
- азаматтардың қоғамдық өмірге қатысу формасы
- сыбайлас жемқорлыққа дер кезінде ден қою

Сыбайлас жемқорлық туралы хабарлама келесі мәселелерді шешеді:

- Анықтау және әшкерелеуді

Жасырын түрде қалуы мүмкін сыбайлас жемқорлық әрекеттерін анықтауға және тоқтатуға мүмкіндік береді

- Жауапкершілік пен алдын алу шараларының бұлтартпастығын

Жазаның бұлтартпастығын қамтамасыз етеді және қоғамға сыбайлас жемқорлыққа мүлдем төзбеушілікті көрсетеді, бұл сыбайлас жемқорлық әрекеттері туралы ойлауы мүмкін адамдар үшін тежеу болып табылады.

- Азаматтық қоғамның қалыптасуын

Азаматтарға сыбайлас жемқорларды жауапкершілікке тартуда белсенді рөл атқаруға және азаматтық қоғамның қалыптасуына ықпал ете отырып басқару жүйесін жетілдіруге мүмкіндік береді (оның деструктивті элементтерін хабарлау арқылы).

- Сыбайлас жемқорлықтың алдын алуды

Сыбайлас жемқорлық көріністеріне ықпал ететін қоғамдық қатынастарды реттеудің әлсіз және осал тұстарын анықтауға мүмкіндік береді.

- Адалдықты тәрбиелеуді

Сыбайлас жемқорлық туралы хабарлауды ынталандыру қоғамда адалдық мәдениетін қалыптастырады, сыбайлас жемқорлық туралы хабарлауды

марапаттау этикалық мінез-құлықтың бағалану мен марапатталу идеясын нығайтады.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ТУРАЛЫ ХАБАРЛАУ ТӘРТІБІ

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 24-бабына сәйкес, болатын, болып жатқан немесе болған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы ақпараты бар адам хабарлайды:

- өзі қызметкері болып табылатын мемлекеттік органның немесе ұйымның аға басшысына және (немесе) басшылыққа

ЖӘНЕ/НЕМЕСЕ

- уәкілетті мемлекеттік органдарға

Уәкілетті мемлекеттік органдардың қатарына жатады:

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет және оның аумақтық департаменттері;
- прокуратураның ведомстволық бағынысты прокуратура органдарымен бас прокуратура;
- Ішкі істер министрлігі және аумақтық ішкі істер органдары;
- Ұлттық қауіпсіздік комитеті, оның аумақтық департаменттері және шекара қызметінің органдары; •
- Қаржы мониторингі агенттігі;
- Қорғаныс министрлігінің әскери полиция органдары

Қалай хабарлау керек?

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің Call-орталығына ұялы немесе қалалық телефоннан 1424 тегін нөміріне қоңырау шалу.
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің @antikorkz_bot Telegram боты арқылы іздеуде жүрген адамдар туралы ақпарат беру.
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің немесе басқа уәкілетті органның пошталық мекен-жайына жазбаша түрде жүгіну
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің (kense@antikor.gov.kz) немесе басқа уәкілетті органның ресми электрондық поштасына

(электрондық поштаның мекен-жайы уәкілетті органның ресми сайтында көрсетілген) хат жазу.

- Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасалған мемлекеттік органның сенім телефонына/жеке қауіпсіздік нөміріне қоңырау шалыңыз.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ТУРАЛЫ ХАБАРЛАМАНЫ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ МАРАПАТТАУ

Сыбайлас жемқорлық туралы хабарлаған адамдарды қорғау

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық дерегі туралы хабарлаған немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресте өзге де жолмен жәрдем көрсеткен адам Қылмыстық іс жүргізу кодексіне, Еңбек кодексіне, «Қылмыстық процеске қатысушы адамдарды мемлекеттік қорғау туралы» және «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» заңға сәйкес мемлекеттік қорғауда болады.

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» заңның 24-1-бабына сәйкес кепілденген мемлекеттік қорғау шараларына кіреді:

- Үш жыл бойына еңбек қатынастары саласындағы тұлғаның құқықтары мен заңды мүдделерін бұзудан қорғау;
Мысалы, жұмыстан заңсыз босату, тәртіптік жауапкершілікке тарту және т.б.
- Тұлғаның сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға жәрдемдесу туралы жария етпеу туралы келісімі бар болғанда, сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресте әрекет ету мақсатында оның өтініші туралы ақпараттың құпиялылығын қамтамасыз ету;

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық немесе қылмыс фактісі туралы жалған мәліметтерді хабарлаған жағдайда адам қорғаудан айырылады және жауапқа тартылады:

- ӘҚБтҰРК-нің 439-бабы бойынша – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы жалған хабарлама жасаған жағдайда;
- ҚР ҚК 419-бабы бойынша – сыбайлас жемқорлық қылмысты құқық бұзушылық туралы жалған хабарлама үшін.

Сыбайлас жемқорлық туралы хабарлаған тұлғаны марапаттау

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» заңның 7-тармағы 4-бабына және 3-тармағы 24-бабына сәйкес сыбайлас жемқорлық туралы ұсынылған ақпарат марапатталады.

Сыбайлас жемқорлық туралы хабарлағаны үшін адамдарды марапаттаудың егжей-тегжейлі тәртібі Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы хабарлаған немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресте өзге де жолмен жәрдем көрсеткен адамдарды марапаттау қағидаларында белгіленген.

Сыбайлас жемқорлық туралы хабарлауға ынталандыру заңсыз әрекеттің түріне байланысты белгіленеді: әкімшілік құқық бұзушылық; онша ауыр емес қылмыстық құқық бұзушылық; орташа ауырлықтағы қылмыстық құқық бұзушылық; ауыр қылмыстық құқық бұзушылық, ерекше ауыр қылмыстық құқық бұзушылық

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар бойынша параның немесе келтірілген залалдың мөлшері не көрсетілген жеңілдіктердің немесе қызметтердің құны 1000 АЕК-тен (3 450 000 теңге) аспаса немесе залал болмаса біржолғы ақшалай сыйақы мөлшері келесідегідей белгіленеді.

- сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы әкімшілік істер бойынша – 30 АЕК – 103 500 теңге;
- ұсақ сыбайлас жемқорлық қылмыстары туралы қылмыстық істер бойынша – 40 АЕК – 138 000 теңге;
- орташа сыбайлас жемқорлық қылмыстары туралы қылмыстық істер бойынша – 50 АЕК – 172 500 теңге;
- ауыр сыбайлас жемқорлық қылмыстары туралы қылмыстық істер бойынша – 70 АЕК – 241 500 теңге;
- аса ауыр сыбайлас жемқорлық қылмыстары туралы қылмыстық істер бойынша – 100 АЕК – 345 000 теңге.

АЕК 2023 жылғы мөлшері 3 450 теңгені құрайды.

Параның немесе келтірілген залалдың сомасы не көрсетілген пайданың немесе көрсетілген қызметтің құны 1000 АЕК-тен (3 450 000 теңге) асатын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін біржолғы ақшалай сыйақы келтірілген пара немесе залал сомасының 10 пайызын құрайды немесе көрсетілген жеңілдіктер немесе көрсетілген қызметтер, бірақ 4 000 АЕК (13 800 000 теңге) аспауы керек.

Қағидалардың 15-тармағында көзделген жағдайларда көтермелеу грамотамен марапаттау немесе алғыс білдіру түрінде белгіленуі мүмкін.

Қалау алуға болады?

Марапаттауды алу үшін қажет:

1. қызмет көрсетілген органға шығу;
2. өтініш жазу;
3. жеке куәліктік көшірмесі мен банктік деректемені тіркеу.